A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (teljes ülés)

2004. október 5. *

A C-475/01. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt

a Bírósághoz 2001. december 6-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: E. Traversa és M. Condou Durande, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek,

támogatja:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviseli: K. Manji, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

* Az eljárás nyelve: görög.

a **Görög Köztársaság** (képviselik: A. Samoni-Rantou és A. Mylonopoulos, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (teljes ülés),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, C. Gulmann, J.-P. Puissochet és J. N. Cunha Rodrigues tanácselnökök, R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric és S. von Bahr (előadó) bírák,

főtanácsnok: A. Tizzano,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2003. szeptember 16-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2004. január 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetlevelében annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Görög Köztársaság — mivel az ouzóra a többi alkoholtartalmú italénál alacsonyabb jövedéki adót tart hatályban — nem teljesítette az EK 90. cikk első bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2 A Bíróság elnöke 2002. július 25-i határozatával megengedte Nagy Britannia és Észak-Írország Királyságának beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatására. E beavatkozó nem nyújtott be írásbeli beadványt és nem képviseltette magát a tárgyaláson.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 Az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelv (HL L 316., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 206. o.) rögzíti a hatálya alá tartozó valamennyi terméket terhelő jövedéki adó mértékének meghatározására vonatkozó szabályokat. Ezeket ezen irányelv 19. és 20. cikke tartalmazza.

4 A 92/83 irányelv 19. cikke úgy rendelkezi, hogy:

„(1) A tagállamok az ezen irányelvnek megfelelő jövedéki adót vetik ki az etilalkoholra.

(2) A tagállamok adómértékeiket a 92/84/EGK irányelvnek megfelelően határozzák meg."

5 A 92/83 irányelv 20. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában »etilalkohol«:

— az összes olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot, és a 2207 és 2208 KN-kód alá tartozik, még akkor is, ha azok a termékek egy másik KN-fejezet [helyesen: árucsoport] alá tartozó termék részét képezik,

— a 2204, 2205 és 2206 KN-kód olyan termékei, amelyek tényleges alkoholtartalma meghaladja a 22 térfogatszázalékot,

— alkoholtartalmú italokat oldott vagy oldatlan állapotban tartalmazó termékek."

6 A jövedéki adó összegét a 92/83 irányelv 21–26. cikkeinek megfelelően kell megállapítani, a 23. cikk bizonyos feltételek fennállása és bizonyos terméktípusok esetén lehetővé teszi kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazását. Ez utóbbi rendelkezés az alábbiakat rögzíti:

„A következő tagállamok az alábbi termékekre alkalmazhatnak olyan kedvezményes adómértéket, amely kisebb a minimum adómértéknél, de legalább eléri az etilalkoholra vonatkozó, normál nemzeti jövedékiadó-mérték 50%-át:

[...]

(2) a Görög Köztársaság az 1576/89/EGK rendeletben meghatározott ánizsízesítésű alkoholtartalmú italokra vonatkozóan, amelyek színtelenek, és cukortartalmuk literenként 50 gramm vagy annál alacsonyabb, és amelyekben a végtermék alkoholtartalmának legalább 20%-a hagyományos, szakaszos, legfeljebb 1000 liter kapacitású rézlepárlóban történő lepárlással ízesített alkoholból áll."

A nemzeti szabályozás

7 A 92/83 irányelvet a 2127/93 törvény ültette át a görög jogrendbe.

8 A jövedékiadó-mérték alapját tiszta alkohol esetén hektoliterenként körülbelül 294 000 GRD-ben állapította meg.

9 Ugyanezen törvény 26. cikke ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy e mértéket az ouzo esetében 50%-kal kell csökkenteni, az e termékre kivetett jövedéki adó összege tiszta alkohol esetén hektoliterenként körülbelül 147 000 GRD.

A pert megelőző eljárás

10 A Bizottság különböző panaszokat kapott arról, hogy a görög hatóságok az ouzóra kedvezményes jövedékiadó-mértéket alkalmaznak, míg az egyéb alkoholtartalmú italokra, úgymint a ginre, a vodkára, a whiskyre, a rumra, a tequilára és a rizspálinkára alkalmazott mérték ennél kedvezőtlenebb volt.

11 A Bizottság szerint mivel e mértékkülönbség összeegyeztethetetlen az EK 90. cikkel, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indított. Miután felszólította a Görög Köztársaságot észrevételeinek benyújtására, 1999. augusztus 10-én indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben felhívta e tagállamot, hogy az értesülésétől számított két hónapon belül tegye meg az e véleményben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Mivel a görög hatóságok tagadták, hogy megsértették a közösségi jogot, a Bizottság benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

12 Bevezetésként emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság hangsúlyozta, a kereset kizárólag az EK 90. cikken alapul, és nem vonatkozik a 92/83 irányelv 23. cikkére.

Ilyen feltételek között az a körülmény, hogy a Bizottság nem az irányelv e rendelkezésének megsemmisítése iránt nyújtott be keresetet, nem érinti a jelen kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset elfogadhatóságát.

13 A Bizottság lényegében úgy érvelt, hogy a tagállamoknak a másodlagos közösségi jog aktusait az EK-Szerződéssel összhangban kell értelmezniük és a belső jogrendjükbe átültetniük. Szerinte ez magában fogalja azt is, hogy a másodlagos jog olyan rendelkezésének létezése, amely lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy valamely nemzeti termékükre kedvezményes jövedéki adót vessenek ki, egyáltalán nem mentesíti ez utóbbiakat a Szerződésben rögzített azon alapelvek tiszteletben tartása alól, amelyek között az EK 90. cikkben előírt is szerepel. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Görög Köztársaság — mivel a kedvezményes jövedéki adót kizárólag az ouzóra alkalmazta — megsértette az EK 90. cikk első bekezdését. A Bíróság többször megerősített ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az EK 90. cikkel való összhang érdekében a nemzeti adórendszernek mindenképpen ki kell zárnia, hogy a külföldi termékek adóterhe súlyosabb legyen a hasonló nemzeti termékekénél.

14 A Görög Köztársaság tagadja azt az állítást, amely szerint szabályozása ellentétes volna a közösségi joggal. Szerinte a Bizottság azzal, hogy keresetét az EK 90. cikkre alapozta, figyelmen kívül hagyta a jelen ügyben alkalmazandó *lex specialist*, azaz a 92/83 irányelv 23. cikkét, amely rendelkezés lehetővé teszi e tagállamnak, hogy az ouzóra kedvezményes jövedékiadó-mértéket alkalmazzon. A Görög Köztársaság azt is tagadja, hogy az ouzo és az egyéb alkoholtartalmú italok, mint például a gin, a vodka, a whisky, hasonlóak volnának.

15 E tekintetben szintén emlékeztetni kell arra, hogy a 92/83 irányelv 23. cikkének (2) bekezdése lehetővé teszi a Görög Köztársaságnak, hogy az ouzóra a minimálisnál alacsonyabb jövedékiadó-mértéket alkalmazzon, ugyanakkor anélkül, hogy az alacsonyabb legyen az etilalkoholra vonatkozó általános jövedékiadó-mérték 50%-ánál.

16 Nem vitatott, hogy a Görög Köztársaság a 92/83 irányelv 23. cikkének (2) bekezdése alapján járt el, amikor az ouzóra alkalmazandó jövedékiadó-mértéket az egyéb alkoholtartalmú italokra előírt mérték 50%-ában állapította meg, és annak során e rendelkezés feltételeinek megfelelően járt el.

17 Ilyen feltételek között a Bizottság keresete, amely közvetlenül arra vonatkozik, hogy vitatja a Görög Köztársaság által az ouzóra alkalmazott, a 92/83 irányelv 23. cikkének (2) bekezdése alapján számára engedélyezett jövedékiadó-mértéket, közvetve, de szükségképpen e rendelkezés jogszerűségét is vitatja.

18 A közösségi intézmények jogi aktusait főszabály szerint megilleti a jogszerűség vélelme, és ennélfogva mindaddig joghatásokat váltanak ki, amíg azokat vissza nem vonják, megsemmisítés iránti kereset alapján meg nem semmisítik, illetve előzetes döntéshozatal iránti kérelem vagy jogellenességi kifogás következtében nem nyilvánítják érvénytelennek (e tekintetben lásd a C-137/92. P. sz., Bizottság kontra BASF és társai ügyben 1994. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-2555. o.] 48. pontját és a C-245/92. P. sz., Chemie Linz kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-4643. o.] 93. pontját).

19 Azok a jogi aktusok, amelyek olyannyira nyilvánvalóan súlyos szabálytalanságot hordoznak magukban, amit a közösségi jogrend nem tűr el, olyannak tekintendők, amelyek semmilyen, még átmeneti joghatást sem váltottak ki, azaz azokat jogilag nem létezőnek kell tekinteni. Ez a kivétel olyan két alapvető, bár néha egymással szembenálló követelmény közötti egyensúly fenntartását célozza, amelyek meg kell feleljenek a jogrendszernek, nevezetesen a jogviszonyok stabilitásának és a jogszerűség tiszteletben tartásának (a fent hivatkozott Bizottság kontra BASF és társai ügyben hozott ítélet 49. pontja és a Chimie Linz kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 94. pontja).

20 A Közösség intézményei által hozott jogi aktusok nem létező jellegének megállapításához fűződő következmények súlyossága a jogbiztonság igényéből fakadóan megköveteli, hogy erre kizárólag szélsőséges körülmények között kerülhessen sor (a fent hivatkozott Bizottság kontra BASF és társai ügyben hozott ítélet 50. pontja és a Chimie Linz kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 95. pontja)

21 Márpedig a 92/83 irányelv sem összességében, sem 23. cikkének (2) bekezdése vonatkozásában nem tekinthető ilyen nem létező jogi aktusnak.

22 Hozzá kell tenni azt, hogy a Tanács ezt az irányelvet nem vonta vissza, és a Bíróság sem semmisítette meg vagy nyilvánította érvénytelennek 23. cikkének (2) bekezdését.

23 Ilyen feltételek mellett a 92/83 irányelv 23. cikkének (2) bekezdése a jogszerűség vélelmét élvező joghatásokat fejt ki.

24 Következésképpen a Görög Köztársaság — mivel arra szorítkozott, hogy olyan nemzeti szabályozást tartson hatályban, amelyet a 92/83 irányelv alapján fogadtak el, és azzal összhangban áll — nem szegte meg a közösségi jog alapján fennálló kötelezettségeit.

25 Az előzőekre figyelemmel meg kell megállapítani, hogy a Görög Köztársaság nem szegte meg a közösségi jogból eredő kötelezettségeit azzal, hogy az ouzóra az egyéb alkoholtartalmú italokénál alacsonyabb jövedékiadó-mértéket tart hatályban.

26 Ennek megfelelően a Bizottság kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetét el kell utasítani mint megalapozatlant.

A költségekről

27 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, a Görög Köztársaság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. A szabályzat 69. cikkének 4. §-ával összhangban az Egyesült Királyság — mint beavatkozó — maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (teljes ülés) a következőképpen határozott:

1) A keresetet elutasítja.

2) Az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi a költségek viselésére.

3) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maga viseli saját költségeit.

Aláírások